

Norsknytt

ISSN 0801 5368

- Humor – en gudegave til alle
- Logg til refleksjon og kommunikasjon
- Nyttige bøker i arbeidet med skjønnlitteratur
- Spar på store forbokstaver
- Arbeidsskjema for bokomtale
- En fengende start gir leselyst
- Å eie hund

- Rollespill viser oss flere sider av ei sak
- Tema: Tegneserier
- Norskryss 4 – 2002, nynorsk
- Norskryss 4 – 2002, bokmål
- Tentamen i norsk, langvar, bokmål
- Dikt – hulter til bulter
- Syng og skriv: Julekveld

Norsknytt har fått egen internettlese
www.norsknytt.no

E-post: post@norsknytt.no

Et metodikk- og aktivitetsblad for norskfaget i grunnskolen

Hovedsiden
om NORSKnytt
Abonnement
Våre lydkassetter

NORSKNYTT

gir variasjon og liv til norskundervisninga

NORSKFAGET/NORSKNYTT:

Årgang 1989:	«Norskfaget 1/89, 2/89 og 3/89»	50,-
Årgang 1990:	«Norsknytt 1/90, 2/90 og 3/90»	50,-
Årgang 1991:	«Norsknytt 1/91, 2/91 og 3/91»	50,-
Årgang 1992:	«Norsknytt 1/92, 2/92, 3/92 og 4/92»	50,-

FØLGENDE ÅRGANGER VIL VI FORTSATT HA PÅ LAGER:

Årgang 1993:	«Norsknytt 1/93, 2/93, 3/93 og 4/93»	200,-
Årgang 1994:	«Norsknytt 1/94, 2/94, 3/94 og 4/94»	200,-
Årgang 1995:	«Norsknytt 1/95, 2/95, 3/95 og 4/95»	200,-
Årgang 1996:	«Norsknytt 1/96, 2/96, 3/96 og 4/96»	200,-
Årgang 1997:	«Norsknytt 1/97, 2/97, 3/97 og 4/97»	200,-
Årgang 1998:	«Norsknytt 1/98, 2/98, 3/98 og 4/98»	200,-
Årgang 1999:	«Norsknytt 1/99, 2/99, 3/99 og 4/99»	200,-
Årgang 2000:	«Norsknytt 1/00, 2/00, 3/00 og 4/00»	200,-
Årgang 2001:	«Norsknytt 1/01, 2/01, 3/01 og 4/01»	200,-

NB! Porto/forsendelsesomkostninger kommer i tillegg.

**Send bestilling til: NORSKNYTT
PB 303
7601 LEVANGER**

E-post: post@norsknytt.no

NORSKnytt

Utgiver: NORSKNYTT ANS

Redaksjon: NORSKNYTT, Postboks 399,

7801 NAMSOS, telefon og faks 74 27 42 96

Abonnement: NORSKNYTT, Postboks 303, 7601 LEVANGER, tlf. 91 7735 34

E-post: post@norsknytt.no – Internett: www.norsknytt.no

Redaktør: Jon Hildrum © Kopiering av stoff som er tilrettelagt for elever, er tillatt.

Abonnement (4 NR. PR. ÅR) KR. 425,- PR. ÅR.

NR 4 - 2002 (93)

NOVEMBER

28. ÅRGANG

Latter mot mobbing

Tiltak mot mobbing er et aktuelt tema i skolen. Hvorfor ikke ta i bruk et eldgammelt råd, latteren? Den gode latteren er et godt redskap også mot mobbing. Latterforskerne sammenligner latter med indre aerobic for kroppen og hovedrengjøring for sjelen. Latteren styrker imunforsvaret vårt fordi den setter fart på de morfinlignende endorfinene, kroppens velværehormoner.

Folk som ler, tar seg selv mindre høytidelig. Latteren løser opp anstrengte situasjoner, skaper ro og glede og lindrer smerter. I tillegg gir latter øket konsentrasjon og lære-evne. Kort sagt, latteren forbedrer livssituasjonen.

Skuespillerne har et knep for å framkalle kustig latter: Si vokalene o-e i rask rekkefølge og tilsett små, støtvise luftutslipp. Da kommer latteren. Bare prøv. Les mer om humor på side 3.

Bygg opp et metaordforråd

“Dei (elevane) skal utforske korleis det munnlege og skriftlege språket blir brukt og er oppbygd g slik lære nyttige omgrep for å snakke om språk.” L97 s. 121

Elevene må over tid stimuleres til å bygge opp et metaordforråd. Når vi lærer grammatikk, lærer vi språket om språket. Gjennom sjangerlæra får vi kjennskap til språket om litteraturen. Slike metasaglige kunnskaper er grunnleggende nødvendige for samtaler og drøftinger om norskfaglige emner. L97 krever at egenvurdering skal inngå som en del av undervisninga. Uten et allsidig metaordforråd er en slik vurdering umulig. – Mitt språk er mine tankers grenser, er det sagt. Dette utsagnet gjelder også på metaordfeltet. Skal elevene føre littære samtaler (se side 6), må de beherske metaspråket.

Det viktigste er å stille gode spørsmål

Når elevene kommer heim fra skolen, hender det at gammeldagse foreldre spør: “Hva lærte du på skolen i dag, mitt barn?” Mor til Albert Einstein var framsynt og stilte gutten følgende spørsmål: “Hvor mange gode spørsmål stilte du på skolen i dag, lille Albert?” Hun visste at spørsmålet er begynnelsen til all kunnskap.

Kryssordvinnere 3 – 2002

Nynorsk

Severin Brekkvassmo, 9., Namsskogan skole, 7890 Namsskogan
Håvard Geving, 9D, Stokkan ungdomsskole, 7501 Stjørdal
Kato Kvåle, 8C, Sogndal ungdomsskole, 6851 Sogndal
Mali Farsund, 8C, Sogndal ungdomsskole, 6851 Sogndal

Bokmål

Ingrid N. Vik, 8C, Fiskå skole, 4621 Kristiansand
Bjørnar E. Haraldsvik, 8B, Selfors ungdomsskole, 8601 Mo i Rana
Christoffer Svendsen, 9C, Bjørnesletta ungdomsskole, 0381 Oslo
Kristine L. Hetlevik, 10E, Os ungdomsskole, 5201

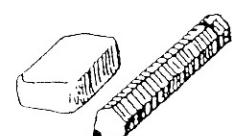
Når vi løser kryssord, utvider vi ordsforrådet vårt og skaffer oss kunnskaper samtidig som vi gir hjernecellene mosjon. Det er oppmuntrende å se at ordene som vi skriver inn, passer i rutenettet og gir oss muligheter for stadig å fylle inn nye ord. Når vi løser kryssord, blir vi godt kjent med mange slags oppslagsbøker og lærer å bruke dem. Det kommer til nytte i alt studiearbeid og i dagliglivet. Det er også spennende og lærerikt å lage kryssord. Lag kryssord for hverandre. Det er lurt å begynne med små diagrammer. Velkommen med nye kryssordløsninger til Norsknytt.

Kryssord krever god kombinasjonsevne og frodig fantasi

Det får kryssordløserne som prøver seg på Rolf Hansens kryssord i Dagbladets lørdagsmagasin erfare ukentlig. Kryssordforsatter Hansen er kjent for sine lange, innfløkte ord. Her er noen eksempler: Lærerværelse = elevbestyrerpausested, apekatt = lirkassespillerassistent, stav = langrennsløperstøtteanordning, skap = oppbevaringskonstruksjon. Løsningsordene må være logiske og konkrete, sier Hansen. Kanskje har du forslag til lange, fantasifulle og innviklende løsningsord på korte, enkle nøkkelord? Det kan være moro å prøve seg som "langordfabrikant". Å få slike ord til å passe inn i et kryssord, må være en tidkrevende og vanskelig kunst. Hansen bruker ca. ti timer på å lage et stort kryssord med mange langord i, men løser selv aldri kryssord.

En god oppgave gir energi

En oppgave som fenger gir glød og arbeidslyst. Derfor bør det legges vekt på å finne fram til gode oppgaver. Det betyr mye for både innsatsviljen og trivselen.

"Språkvask"

En siste gjennomarbeiding av en tekst kaller forlagsfolk språkvask. Teksten skal "vaskes" slik at den skal være så ren og vakker som mulig før den presenteres for publikum. Når en i skolen skal "vaske" tekster, er det lurt å la elevene lese tekstene høgt for hverandre. Ved høgtlesning hører en lettere uheldige formuleringer, uklarheter, dårlig sammenheng mellom setninger m.m. Høgtlesing gir også hjelp med tegnsetting og avsnittsmarkeringer. I tillegg høster en sosiale gevinstar. Det er derfor mange gode grunner til å prøve denne arbeidsformen. (Visste du at ordet tekst har samme språklige rot som tekstil og betyr vev? En tekst er således vev flettet sammen av "ordtråder").

En liten påminning:

Humor – en gudegave til alle

"I opplæringa skal elevane – arbeide med eit utval humoristisk litteratur fra nyare og eldre tid, norsk og omsett. Eksperimentere med humor og ironi i si eiga skriving." L97 s. 127

I skrifet "Enten - Eller" lar den danske filosofen Søren Kierkegaard hovedpersonen fortelle om noe vidunderlig som har hendt ham: Han kommer til den sjuende himmel. Der sitter alle gudene og venter på ham. De er i godlaget denne dagen og tilbyr ham å ønske seg hva han vil. Merkur, romernes gud for handel og varer, fører ordet. Han gir eksempler på valgmuligheter som hovedpersonen har: Ungdom, skjønnhet, makt, et langt liv, en vakker pike, rikdom osv.

Hovedpersonen er først svært råvvill, men så framfører så sitt ønske: "Høyst ærede guder, jeg velger en ting. Jeg vil alltid ha latteren på min side."

Da lo alle gudene hjertelig, og hovedpersonen tar dette som et tegn på at hans ønske er innvilget. Hovedpersonen har fått humoren og latteren som en gave fra gudene.

Kierkegaard sier at med dette var humoren en gudegave til oss alle. Sansen for humor ligger som et frø i alle mennesker. Vi må bare sørge for at dette frøet får gode vekstvilkår slik at det kan spire og gro. Greier vi det, får vi et bedre liv.

L97 er merkelig nok den første læreplanen her til lands som peker på de verdiene som humor kan by på. Dette betyr selvsagt ikke at humor har vært fraværende i skolen før skolen før 1997 – selv om mange, kanskje med god rett, vil hevde at skolen er en humorfattig institusjon.

Alle som formidler opplysning vet at humor skjerper sansene og gjør folk lydhøre. "Det er kort veg fra ha-ha til a-ha!" Humor knytter kontakt mellom mennesker og skaper en avslappet og trygg atmosfære. I alle sammenhenger der folk er samlet, er det behov for de oppkvikkende lysglimtene som humor kan gi. "Et smil er den korteste vegen mellom to mennesker."

I boka "Humorens kust" (Genesis forlag 2000) skriver Audun Stølås at forskning viser at alle mennesker har et medfødt anlegg for humor. Det er morsomt å lese at 90 prosent av våre medvandrere her på jorda mener at de har en sans for humor som ligger over gjennomsnittet.

LEKSE er LEK + SE

Dersom vi med et humoristisk blikk ser på et av de mest sentrale og kanskje av elevene det minst likte ord i skolen, nemlig lekse, kan vi få mye positivt ut av det ordet. De to første bokstavene gir oss LE. De tre første bokstavene danner ordet LEK. De to siste blir SE. Da har vi fått med tre hovedelementer i humoren: LE, LEK og SE.

Latteren er humorens kjenningsignal nummer en. Humor er **lek** med ord, tanker og ideer. Humoren hjelper oss til å se oss selv utenfra – den gir oss et nytt perspektiv.

Det fins mange språk i verden. Smilets språk blir forstått av alle.

Logg til refleksjon og kommunikasjon

Sjangeren logg blir nevnt i mange sammenhenger i L97. Lærere som har brukt logg i undervisningen, har gode erfaringer med denne formen for kommunikasjon med elevene.

Etter hvert har det utviklet seg mange former for logg. Et felleskjennetegn er at de blir brukt "til refleksjon og kommunikasjon" (L97). Nedenfor nevnes noen aktuelle loggtyper. Flere kan selvsagt også brukes. Loggene må tilpasses de undervisningssituasjonene de skal brukes i.

1 Memoratingslogg

For å lede elevenes tanker inn på et nytt emne er det praktisk å la dem skrive ned noe de vet om emnet. Når læreren på den måten får en pekepinn om hva den enkelte elev vet, er det lettere å planlegge undervisningsnivået. Memoratingslogg har vist seg å være en fin inngangsport til nye emner.

2 Underveislogg

I tillegg til de ytringene elevene kommer med under arbeidet og de observasjonene som læreren gjør, er det nyttig å få skriftlige signaler fra elevene om hvordan arbeidet oppfattes og går. Slike logger gir læreren muligheter til å rette opp skeivheter underveis.

3 Egenvurderingslogg

L97 legger stor vekt på at elevene skal vurdere sin egen utvikling. I en egenvurderingslogg skriver elevene om hvilke felter de har merket seg framgang på, og på hvilke områder de har vansker. Her må helt konkrete forhold nevnes, gjerne med henvisninger til tidligere egenvurderingslogger. Læreren kommenterer og gir råd.

4 Logg fra prosjektarbeid

Loggskriving inngår som en fast aktivitet under alle prosjektarbeider. Her skriver en eller flere elever logg på vegne av sin gruppe. En slik logg skal inneholde fakta om arbeidets gang, om måloppnåelse, samarbeidsklima, problemer som oppstår m.m. Slike logger må nødvendigvis bli omfattende. Mens de fleste andre former for logger bare skal leses av læreren, er loggene fra prosjektarbeider logger som alle kan lese.

5 Logg ved leseprosjekter

I forbindelse med større lesearbeider kan logg brukes. Her kan det være tale om forventningslogg før lesningen begynner, om underveislogg og sluttlogg. Både individuelle logger og gruppelogger kan være aktuelle i lesesammenheng.

6 Timelogg eller fast logg

Den mest vanlige formen for logg er timeloggen eller fast logg. Elevene får bruke noen minutter i slutten av timen til oppsummering og meningsytring. Spørsmålene må lages slik at elevene kan svare på dem i løpet av tre-fire minutter. Loggskrivinga må ikke "stjele" mye tid av timen. Etter hvert som elevene venner seg til å skrive logg, går arbeidet fort unna. Loggskriving bør selv-sagt bare foregå i de timene der læreren synes det er formålstjenlig.

I en timelogg passer det best med faste spørsmål, men det kan være naturlig å ha flere varianter. Lurt er det å notere spørsmålene på plakater eller lysark. Elevene får beskjed om de skal svare på alle spørsmålene eller bare velge ut noen.

Her er et eksempel på et loggspørreark:

Navn: _____	klasse _____	
Logg skrevet, dato _____	time _____	
1 Emne for denne timen: _____		
2 Dette har jeg utført denne timen: _____		
3 Hva var enkelt? Hva var vanskelig? _____		
4 Dette syns jeg var interessant: _____		
5 Hva ønsker du mer forklaring på? _____		
6 Samarbeidet du med noen? _____ Hvordan gikk samarbeidet? _____		
7 Synes du at du har deltatt aktivt i undervisningen? _____ Hvis nei, forklar hvorfor. _____		
8 Andre ting som du vil nevne: _____		

Ordene logg og loggbok har opprinnelig et annet innhold enn det som nå brukes i skolesammenheng. Slik forklarer et par leksikontnotiser ordene:

Logg (eng. log. eg. trekloss), instrument til å logge (måle) skipets fart gjennom vannet. Det finnes forskjellige typer, f.eks. hånd- el. flyndrelogg, slepe el. patentlogg og ulike under-vannslogger.

Loggbok el. dagbok, journal som føres på krigs- og handelsfartøyer og skal inneholde alt av betydning for skipets drift og seilas.

Nyttige fagbøker i arbeidet med skjønnlitteratur

"For å forstå det vi leser, for å huske det vi har lest, for å se sammenhenger og for å lære av andre, er det viktig å snakke om det vi leser."

Disse ordene står i innledningen til hefteserien "Forfatterskapslesning i skolen", som Biblioteksentralen utgir. Heftene inneholder omtaler av sentrale forfattere og gir en rekke ideer til undervisningsopplegg på ulike klassetrinn. Det legges vekt på muntlige aktiviteter, og det oppmuntres til tverrfaglig arbeid. Det foreligger hefter om følgende forfattere: Astrid Lindgren, Kjersti Scheen, Klaus Hagerup, Roald Dahl, Tove Jansson, J. K. Rowling, Bjørn Sortland, Maria Gripe, Anne Cath. Vestly, Arne Berggren, Ole Lund-Kierkegaard, Alf Prøysen og Thorbjørn Egner. De fleste av disse heftene er av helt ny dato og inviterer blant annet til det L97 kaller litterær samtal.

Listen over BS-publikasjoner omfatter også ferske forfatterhefter og -foldere. Her finner vi flere forfattere som er representert i årets bokhøst, for eksempel Dag Solstad, Jan Kjærstad, Hanne Ørstavik, Brit Bildøen, Karin Fossum og Frode Grytten.

Aktuelt forfatterstoff presenteres også i Den lille forfatterboka: moderne (2001), Den lille forfatterboka: ungmix (2000) og Den lille forfatterboka (1999). Temahefter av forskjellig slag står også på Biblioteksentralens liste. De fullstendige listene finnes på internett.

Bokmarkedet tilbyr flere biografiserier for barn og ungdom. I serien **"Biografien om –"** har Øystein Rottem skrevet bok om Knut Hamsun (1998) og Anne B. Ragde om Sigrid Undset (2001). I samme serie står Knut Ingar Hansen som forfatter av interessante bøker om to sentrale monarker fra vår historie, nemlig Christian 4 og Margrete 1. I serien **"Biografi for ungdom"** bør vi merke oss Hilde Hagerups bok om Agatha Christie (2001). En litt eldre biografserie for ungdom er **"Møte med –"**. Her finner vi fyldige biografier om Marie Curie, Chaplin, Jesus fra Nasaret, The Beatles og Manchester United. Sistnevnte bok er skrevet av Ingebrigts Steen Jensen. Damm forlag har utgitt **"Møte med J. K. Rowling"** (2001). Denne boka er oversatt fra engelsk.

Bøkene som er nevnt ovenfor, har en språkform og en bokbunad som er tilpasset unge lesere. De nyere bøkene er utstyrt med detaljerte innholdslister, fyldige kildelister og oversiktlig tidstavler. Tidstavler gir god hjelp til unge lesere som strever med å se sammenhenger og få oversikt over livsløpet til de personene som de samler stoff om. Bøkene som er nevnt, er gode alternativ til mye av det stoffet som elevene søker seg fram til på internett og det som står i de store oppslagsverkene, som ikke har ungdom som målgruppe.

Å skrive direkte av fra kildene, å planke stoff, er lettvint og har alltid fristet skoleelever. Et spøkefullt ordtak sier: "Å skrive av fra **en** kilde, er tjuveri av åndsverk. Å skrive av fra **flere** kilder, kalles forskning." Elevene må venne seg til å skrive detaljerte kildelister.

For å få elevene til å bearbeide det stoffet de finner i kildene, kan det være lurt å kreve variert sjangerbruk i elevarbeidene. På internett og i oppslagsverk brukes først og fremst sjangeren artikkel. Lærerne kan kreve at stoffet i elevarbeidene presenteres i ulike sjangerer som for eksempel intervjuer, dialoger, monologer, hørespill, tablå, dagbøker, brev, fortellinger, minneord, kåseri, essay m.m. Det finnes mange muligheter.

Elevene bør nå og da også skrive større arbeider på sidemålet sitt. Når stoffet skal framføres som foredrag, kan elevene få beskjed om at de bare stiller med ei huskeliste med for eksempel 10 ord på.

Spar på store forbokstaver

Store forbokstaver er på moten. Særlig merker vi den overdrevne bruken av versalene, som de heter på fagspråket, i reklame og andre tekster som ivrer etter å vekke oppmerksomhet. Derfor er det god grunn til å minne om et greit utsagn fra Norsk språkråd: "Vi bruker liten forbokstav dersom det ikke er noen særlig grunn til å skrive stor." Dette rådet står på språkrådets internettseite. Her er også de mer presise reglene for bruk av stor forbokstav gjengitt.

Det er for eksempel ingen grunn til å bruke stor forbokstav, inne i en setning, i ord som u-land, jul og påske. Dag- og månedsnavnene skal også skrives med små forbokstaver på norsk. Det samme gjelder for de fleste ord i stat, stell og styre, som for eksempel staten, statsministeren og politiet. Men Stortinget og Kongen i statsråd (i søknader) skal skrives med stor forbokstav.

Liten forbokstav skal brukes i titler som står etter navnet, for eksempel Håkon jarl; likeens i lange tilnavn som Olav den hellige og Håkon den gode. Vi skal alltid skrive kommunen og fylkeskommunen med små forbokstaver: Namsos kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune. Litt spesielle skrivemåter er disse: Bygde-Norge, kong Vinter, Kong Alkohol, men merk - skogens konge.

Hovedregelen sier at vi skal spare på de store forbokstavene på norsk. Men ta en titt på internetsidene til Norsk språkråd, eller slå opp i ei språklære, dersom du er i tvil.

I oppgavene nedenfor settes det krav til kunnskaper i tegnsetting og bruk av stor eller liten forbokstav:

I oppgavene nedenfor skal du sette til alle de skilletegnene som mangler. Du må også skrive store forbokstaver der det skal være.

1

per og knut var ute på sykkeltur plutselig ropte per til knut
det skramler så fælt i baksjermen din
hva er det du sier spurte knut
jeg sier at det skrangler så fælt i baksjermen din ropte per
igjen
det er helt umulig å høre hva du sier for der bråker slik i
baksjermen min ropte knut tilbake

2

monsen satt under et tre og malte jansen stilte seg opp og tittet
på maleriet om en stund spurte han
hva er det du maler monsen
jeg maler ei ku som spiser gras svarte monsen
jansen sa at han ikke kunne se noe gras på bildet
nei det er riktig det forklarte monsen kua har nemlig spist
opp graset
men jeg kan ikke se noen ku heller jeg sa jansen
nei kua gikk da graset var oppspist sa monsen

Smaå drypp fra lærer til lærer

Finn fort fram i ordlista

Mange elever lar være å bruke ordlista. – Det tar alt for mye tid å finne fram, sier de. Så tar de en sjanse, de tipper. Her kommer de fort inn i en vond sirkel, dess mindre øving de får med å bruke ordlista, dess mer brysomt blir det etter hvert å finne fram.

Her er et lite knep som kan sette fart i arbeidet med å finne et ord: Merk deg i hvilken halvdel av alfabetet ordet står. Slår du opp midt i ei ordliste, havner du oftest på bokstaven I. (Bare prøv!) Slår du opp langt ute i ordlista, treffer du sannsynligvis bokstaven S. Ca. 14 prosent av orda i ordlista begynner med bokstaven S, som er den hyppigste brukte begynnelsesbokstaven i ordlista. Mer enn en åttedel av ordlista består av S-ord. De sju neste i rekkefølgen har fra ca. 7 ned til ca 5 prosent: K-F-B-T-H-A-M. (I de tynne ordlistene kan en klappe inn et alfabetregister. Det blir vanskeligere dess større ordbøkene er.) Enklest er det å bruke ordlista flittig og bli dus med den.

Dramatisér gramatikken

Dramatisering har stor innlæringseffekt. Stoff som elevene har dramatisert, festner seg godt i minnet. Dessuten virker dramaaktiviteten vanligvis oppkvikkende og motiverende på elevene. Så hvorfor ikke prøve denne arbeidsformen også på emner der en variasjon i arbeidsformen sikkert kan være spesielt kjærkommen, for eksempel i grammatikk?

Det går an å dramatisere verb i infinitiv (å hoppe, å danse, å smile, å klappe), adjektiv (glad, sur) og adverb (fort, sakte) og enkelte elever kan ved forskjellige kroppsstillinger framstille forskjellige substantiver, for eksempel dyr.

Hvilken dikter/litterær person er jeg?

Spørrekonkurranser om litterære emner kan arrangeres i klassen. En form kan være at en elev er en kjent dikter eller en person fra et litterært verk. Han gir noen opplysninger om «seg selv» og spør: «Hjem er jeg?» (Det må også gå an å stille spørsmål til «dikteren».) Den eleven eller det laget som finner fram til rett svar på grunnlag av færrest opplysninger eller spørsmål, høster flest poeng.

Slå et slag for lyrikk og skriftforming

Sjeldent lånes det ut bøker fra lyrikkhylla på skolebiblioteket. Her er det behov for en aksjon. Nå og da bør norsklærerne (og andre lærere) trimme elevene i skriftforming. Gi elevene i oppgave å skrive av et dikt så vakkert som mulig på en plakat som senere skal henges opp i klassen. Etter opphengingen får elevene lese og kommentere «sine» dikt. Til klassen kan følgende spørsmål stilles: Hvilke bilder ser du på din indre fjernsynsskjerm når du hører dette diktet opplest? Skriv ned stikkord.

Elevene velger selv hvilke dikt de vil skrive av fra ei diktsamling som de låner på skolebiblioteket. Elevene kan gjerne oppmuntres til å tegne og pynte diktplakaten sin. Kanskje kan jakta på et høvelig dikt virke skjerpende på interessen for lyrikk? Det er forsøket verd.

Adjunkt betyr lat. lærer

En elev ble sendt på biblioteket for å undersøke hva ordet adjunkt betyr. Han kom opprømt tilbake med følgende opplysning: "Det står i leksikonet at adjunkt betyr lat. lærer."

Norsk språkhistorie

Et kronologisk skjema

År	Historiske perioder og begivenheter	Språkhistoriske perioder	Språkhistoriske begivenheter
1900-	1905 Unionsoppløsning med Sverige		1929 riksmål→bokmål landsmål→nynorsk
1800-	1814 Løsrivelse fra Danmark	1525-1800-tallet Dansketida	1885 lm og dansk likestilt 1850 Aasens ordbok 1848 Aasens grammatikk
1700-			
1600-			
1500	1536 Reformasjonen	1350-1525 Mellomnorsk tid	
1400-	1380 Union med Danmark 1350 Svartedauden	1050-1350 Yngre norrøn tid	
1300-			
1200-			
1100-	Vikingtid 800-1050	750-1050 Eldre norrøn tid	1200-tallet:Litterær blomstringstid i Norge og på Island. Sagaene skrives. 1000-1050 Det latinske alfabetet kommer
1000-			
900-			
800-			
700-			
600-			
500-		200-750 Urnordisk tid	
400-			
300-			
200-			
100-			
0-		Urgermansk	
-100-			
-200-			

I dette skjemaet er bare de aller mest sentrale opplysningene tatt med. Derfor kan du gjerne foye til flere punkter.

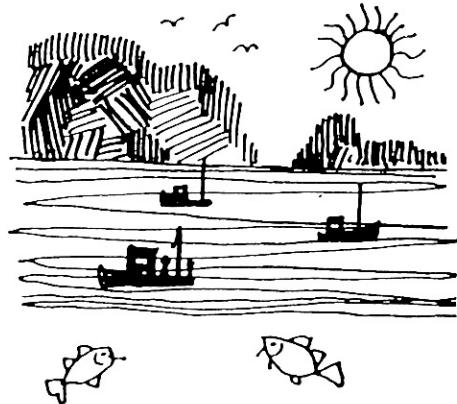
Limericker hulter til bulter

Elskov på «bånn»

En blekksprutjomfru ned på bånn
hun elsket en blekksprutgutt sånn
Stått ruslet de sammen
i elskovsglad gammen
holdt hånd i hånd, hånd i hånd, hånd...

a
a
b
b
a

J.H.

Limericken er et humoristisk kort dikt, bygd opp etter et fastlagt mønster: I første linje presenteres gjerne en person eller et stedsnavn. Men dette er ikke noen fast regel. I siste linje bør det helst komme et overraskende og morsomt poeng.

Limericken skal ha en bestemt rytme, og den skal bygges opp etter rimsystemet aabba. Første, andre og femte linje skal rime innbyrdes, det samme gjør tredje og fjerde linje. De tre lange linjene skal ha tre versefötter (tunge stavinger), og de to korte (bb) skal ha to versefötter.

Rydd opp i omkastet limerick

Her ser du noen limericker der linjene kommer hulter til bulter. Skriv limerickene slik de skal være. Husk rimsystemet aabba.

1. Hjulvisp

Når dei dansa tett,
om ein hjulvisp i svært sakte gang
fann ei byfrøken kalvbeint og lang,
ja, så minte det nett
Ein hjulbeint og skrinn fyr frå Vang

J.H.

2. Uhell under barbering

Da speilet datt ned,
En skjeggete fyr fra Mode
«Hent hjelp! Jeg har skjært av meg hodet!»
skreik mannen: «Akk ve!»
barberte seg ved sin kommode.

J.H.

Her er to limericker blandet sammen. Den ene på nynorsk, og den andre på bokmål. Nå er det din oppgave å rydde opp slik at det blir mening i begge limerickene. Foreslå overskrift på hver av limerickene.

3.

Han skrubba og gnei så det skein.
«Nei, dette var første gangen.»
Jan nikker og spør:
Det var elgjakta snart
«Uskyldig, herr dommer!» sa fangen.
at no passa det best å bli rein.
«De stjal jo litt før?»
derfor såg han det klart
Men dommeren han er en vrang en.
Ein elg vaska horn, buk og bein

J.H.

Klassens limerick-samling:

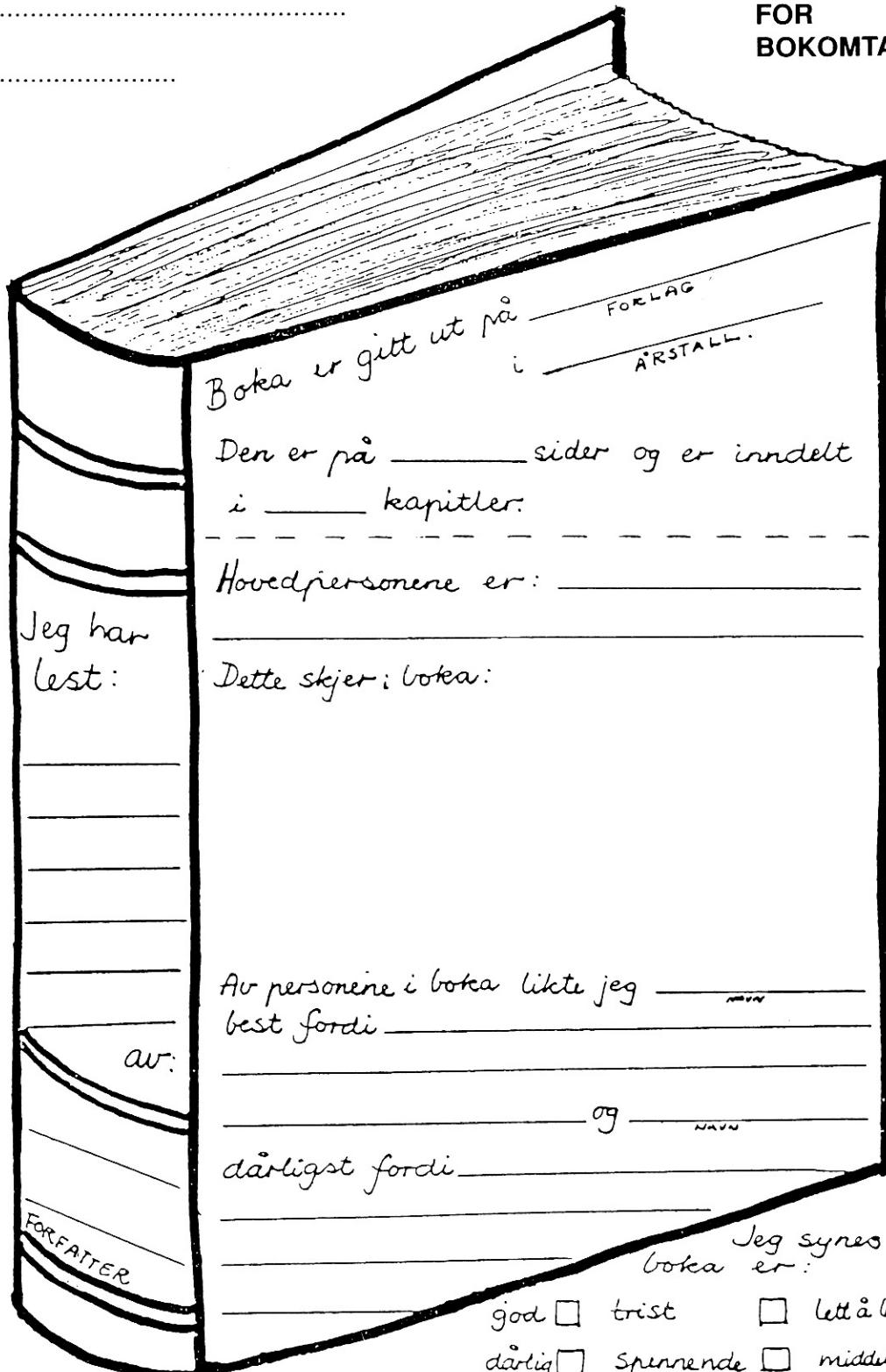
Lag limericker sjøl! Klassen din burde jo ha sin egen limericksamling. Dere kan skrive på bokmål, nynorsk og dialekt. Lag fargerike tegninger til limerickene. (De tre limerickene på dette arket som ender med enstavingsord, kan synges på melodien «Maren i Myra».

NAVN:

E

**ARBEIDSSKJEMA
FOR
BOKOMTALE**

Dato

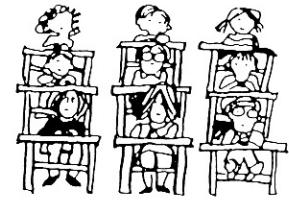

Jeg vil anbefale andre å lese boka: ja nei

- Jeg synes boka er:
god ☐	trist ☐	lett å lese ☐
dårlig ☐	spennende ☐	middels ☐
morsom ☐		tung å lese ☐

En fengende start gir leselyst

En kjapp og fengende åpning på en fortelling gjør leseren spent. Dette vil jeg vite mer om, tenker han.

Hvilke av disse innledningene på forestillingen «Da jeg satte rekorden» syns du er best? Skriv et ett-tall framfor den innledningen du likte best, et to-tall framfor den nest beste osv. På baksiden av arket begrunner du dine valg.

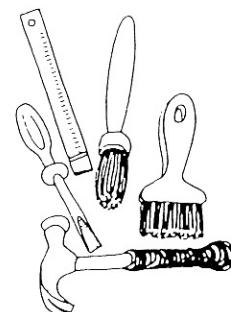
A.	En dag da jeg våknet, synes jeg alt var så kjedelig. Etter at jeg hadde stått opp og vasket meg og spist, sa jeg til meg selv: I dag må du finne på noe artig, Hans. Så gikk jeg til Rolf, kameraten min.
B.	- Storbragd av 14-årig jente, stod det med stor overskrift i avisas. Fra Oslo hadde Arne Scheie ringt og sagt at jeg måtte stille opp i Sportsrevyen og fortelle om rekorden. Jeg gruet meg følt.
C.	Det første jeg gjorde var å tenke etter i hvilke grener jeg hadde lyst til å sette rekord. Jeg gikk på biblioteket og lånte en hel haug med rekordbøker. Disse satt jeg og bladde i i mange dager.
D.	«Du greier det aldri i verden,» gliste Ola da jeg fortalte om mine rekordplaner.
«Om jeg ikke greier det, så skal du få snau-barbere skallen min og male den fiolett etterpå,» sa jeg og prøvde å se selvsikker ut.
E.	Jeg viste at en ungdom i Danmark hadde hjort et forsøk på å sete en slik rekord i fjord høst, men han hadde fallt ned og mistet bevisetheten og var stykt skadet, men det trenkte ikke sjø så livsfalig altid.

Oppgaver:

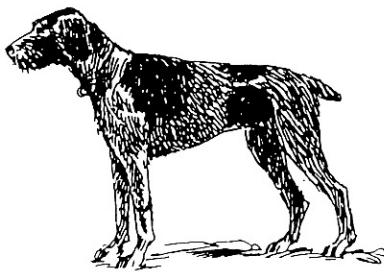
1. Skriv teksten E om igjen – uten de 14 ordfeilene.
2. Bruk den innledningen du likte best og skriv **teksten** «Da jeg satte rekorden».

HUSK:

Godt begynt er halvt fullendt.

Å eie hund

Klassen har fått i oppgave å skrive en tekst om gledene og ulempene ved å være hunde-eier.

I teksten skal elevene gjøre rede for de gledene og ulempene det fører med seg å være hunde-eier. Hundeeieren er i dette tilfellet en skoleungdom på deres egen alder. Avslutningen på teksten skal inneholde noen gode råd til ungdommer som ønsker å skaffe seg hund.

Som momenter til teksten har klassen kommet på en rekke glede og ulempar som de noterer ned hulter til bulter:

Må mosjonere hunden	<i>Renhold</i>
Må dressere hunden	<i>Godt selskap</i>
Må skaffe mat til hunden	<i>Vakthund</i>
Hundehår overalt	<i>Lærerikt for eieren</i>
Mange gleder sammen med hunden	<i>Forhold til naboene</i>
Hunden kan ødelegge og skade personer og ting	<i>Kontakt med andre hundeeiere</i>
Morsom å ha med på turer	<i>Mye uro</i>
Jakthund	<i>Vansklig å dra på ferie med hunden</i>
	<i>Hunden dør</i>

Kommer du på flere punkter?

Oppgave:

1. Du skal ordne de punktene som er notert ovenfor i en plussgruppe (glede) og en minusgruppe (ulempar). (Noen av punktene kan passe både i pluss- og minusgruppen, men i teksten må du begrunne punktene nærmere.)
2. Etter at punktene er ordnet, velger du ut de punktene du vil bruke, og så skriver du teksten.
3. Lag ei interessevekkende overskrift på minst fem ord. Over overskrifta skriver du hvilken sjanger du har valgt.

Emneord

I ramma nedenfor finner du noen ord som kanskje kan gi deg skriveideer. Når dere snakker om denne oppgaven i klassen, dukker det sikkert opp flere hundeord som du kan sette inn i emneordramma. Emneorda er nyttig å ha når du skal arbeide med denne skriveoppgaven. Du velger selvagt selv hvor mange av dem du vil bruke i teksten din.

båndtvang, hundeutstilling, tispe, dressur, kobbel, kennel, valpesyke, kjøter, skjødehund, lydighetstrening (agility), løpetid, parring, bikkje, veterinær.

Vi studerer sjangrene aviser og leserinnlegg

1

Det første vi hører når vi våkner, er VOV, – det siste før vi endelig kan sovne er VOV.

Dessuten har jeg vært nødt til å gå ut om natten og jage en nabos hund, etter føyntes å ha ringt på til vedkommende. En gang så jeg meg også nødt til å få politiets hjelp – kl. 3 om natten. Hele tomta vår er full av hundeskritt – til og med på trappa finner vi ganske ofte «hilsener fra naboen».

Hva skal vi gjøre? Jeg skjønner ikke at helserådet godtar dette.

Hunder trengs i politiet, for blinde og andre som kan nytiggjøre seg hundenes egen-skaper. Likedan kan hunder være til sosial hjelp for ensomme og gamle. Men at hunder er et statussymbol, nei – tvert imot.

2

Jeg leste forleden dag i en avis at noen barn hadde funnet et norgesglass med penge, til sammen kr 5500,–. Jeg siterer videre fra artikkelen: «Ingen eier har hittil meldt seg. Hvis ingen melder seg, vil pengene med tid og stunder bli Statens eiendom.» Dette synes jeg er veldig rart, for det var jo barna som fant pengene. Derfor spør jeg hvorfor Staten skal ha pengene. Dette virker urimelig. Selv om barna får 10 prosent, er det fortsatt 90 prosent som barna også har funnet.

3

Ein gardbrukar i Hjartdal vart «rana» for ca. 5 000 kroner av ei ku i fjøset sitt. Han hadde hengt frå seg jakka medan han heldt på med noko arbeid. Kua åt opp mest heile jakka og alle pengane som låg i ei lomme. Gardbrukaren lurte på om han skulle slakte kua for å få tak i pengane, men han kom til at det ikkje ville lønne seg. Kua er verd ca. 13.000 kroner og er flink i mjølkeproduksjonen.

4

Et redningshelikopter fra Ørland flystasjon ble tilkalt da en amerikansk kvinne under en tur på Kålåstinden ca. en mil fra Ørsta sentrum falt ned i en 5 meter dyp fjellsprekk. Kvinnen var sammen med en del ungdommer da ulykken inntraff. Ca. to timer senere ble hun bragt opp fra fjellsprekken av mannskapene på redningshelikopteret.

Kvinnen ble umiddelbart etter at hun var reddet opp, transportert til Sentralsykehuset i Ålesund. Tilstanden er god til tross for et benbrudd.

5

Et dristigt Tyveri er begaact i den nye militære Skolebygning paa Faestningen i Kassemektorget i 2den Etage. Tyvene havde gaæet ind gennem Kjældervinduet og havde bemægtiget sig den i Kontoret staende tunge Jernkasse, hvori Værdipapirer m. v. opbeværedes. Den havde de baaret til et mere afsidesliggende Værelse, hvor de havde boret Huller i Laasen og derved faæt denne brukket op, hvorved de bemægtigede sig de i Skrinet værende Kontanter samt en Bankbog lydende paa 2000 Spd. Man er ikke kommet paæ Sporet af Gjerningsmændene.

6

Hvorfor skulle det ikke finnes liv på andre planeter? Det finnes flere solsystemer enn vårt, og det finnes nok kulturer som er kommet lengre enn oss jordboere. Det er jeg sikker på!

Da er det bare naturlig at de vil utforske kloden vår, og at de kommer i sine romskip.

Men jeg synes det er tåpeleg å framstille vesener fra fremmede kloder slik som mange filmer og tegneserier gjør det.

Jeg tror altså at det finnes UFO'er, men de styres ikke av små grønne skapninger med antenne på hodet!

7

Jeg lurer på om kontakten mellom gamle og unge hadde vært bedre hvis vi unge hadde vært litt mer hjelpsomme og oppmerksomme mot de gamle. Vi må huske på at de gamle trenger lengre tid til å gå og handle, og kanskje er de stive i fingrene så de trenger hjelp til å åpne pungen. Og man skal heller ikke le av dem selv om de er litt sparsommelige med pengene sine, for de har bare trygden å leve av, og dessuten har de levd i en tid da de måtte spare.

Jeg tror at hvis ungdommen hadde gått ærend og kanskje vasket opp for dem en gang iblant, hadde forholdet mellom unge og gamle blitt mye bedre.

8

En sagbruksseier i Sønderjylland i Danmark har latt bygge et hus av materialer som var skåret fra ett eneste tre. Men så var treet også en kjempe – en edelgran som var 170 år, var 35 meter høy, og 120 cm tykk allerede i 10 meters høyde. Det måtte felles, og gav dermed materialer nok til et lite hus på fem ganger åtte meter i én etasje – og det ble til og med tre til overs til en del inventar: to bord, tre benker, en stol, to krakker, en slagbenk, en seng og en vogge.

9

I Aserbaidsjan hendte det nylig at en ulv reddet en tre år gammel pike som hadde gått seg vill og måtte overnatte på bunnen av en dyp kløft.

Det skjedde i den lille landsbyen Jejrangel. Alle i landsbyen var forskrekket over nyheten om at datteren til arbeideren Mirsa Ibramov var forsvunnet. De lette etter henne hele natten, men forgeves.

Om morgenen fant en gjeter den utmattede piken. Hun fortalte at en stor hund hadde holdt henne varm med sin egen kropp. Gjeteren fant sporet etter en ulv, og like etter så han ulven sitte under et tre.

A Undersøk sjangrene leserinnlegg og avisnotiser

1 Alle tekstene på tekstsida er hentet fra aviser. Tre av tekstene er leserinnlegg, resten er notiser. Hvilke er leserinnlegg, og hvilke er avisnotiser?

(Underskriftene på leserinnleggene og navna på nyhetsbyråene er tatt bort. Ellers ville denne oppgaven blitt for enkel.)

2 De personlige pronomene **jeg** og **vi** viser at vi har med subjektive tekster å gjøre. Finn noen eksempler på subjektive uttalelser i leserinnleggene.

3 Hva handler hver av tekstene om? Skriv en setning for hver tekst.

4 a Foreslå en dekkende tittel på hver tekst.

b Hvilke krav bør vi sette til en god tittel? Sett opp noen punkter.

Drøft svarene i klassen etterpå.

5 a En av tekstene stod i ei avis en gang i 1880-åra. Hvilken tekst kan det være?

b På hvilke måter skiller denne teksten seg språklig fra de andre tekstene? Sett opp ei liste med noen av særtrekka i denne teksten.

c Skriv teksten om til dagens bokmål.

6 a Finn teksten som er skrevet på nynorsk.

b Nevn 3 - 4 ord fra denne teksten som ikke kan brukes i dagens bokmål.

7 Hvilken av tekstene syns du egner seg best til å skrive om til fortelling? Grunngi valget ditt.

8 a I mange av avissjangrene står de viktigste opplysningene først i teksten. (Se på nyhetstrekkanten.) Hvilke av tekstene samsvarer best med nyhetstrekanten?

b Nevn andre sjanger der nyhetstrekanten passer.

B Hva leste du?

1 På hvilken måte ble datteren til Mirsa Ibrakimov reddet fra å fryse i hjel?

2 Hva slags tresort bygde sagbrukseieren i Sønderjylland et hus av?

3 Hvorfor ville ikke gårdbrukeren i Hjartdal slakte kua si for å få tak i pengene den hadde spist opp?

4 Hvilke av avisnotisene henter sitt stoff fra utlandet?

5 Hvor ligger Kålåstinden?

6 Hvordan hadde tyvene som brøt seg inn på Festningen greid å få tak i pengene som lå i et skrin i en jernkasse?

Først leser du den viktige oppsummeringen, så leser du om andre vesentlige ting og etter hvert som du leser, får du mindre og mindre viktige opplysninger.

C Skriv

1 Velg ut en av avisnotisene og skriv den om til ei fortelling.

2 Skriv et svar på et av leserinnleggene.

Rollespill viser oss flere sider av ei sak

Gjennom rollespillet kan vi leve oss inn i andre menneskers tankegang og måte å oppføre seg på. Kanskje kan rollespillet også hjelpe oss til å se flere og andre sider av en sak. Vi blir bedre kjent med kameratene og oss sjøl. Det siste er ikke det minst viktige.

I et rollespill tar vi opp en enkelt situasjon, gjerne fra dagliglivet. Vi bestemmer oss for hvor mange personer som skal delta i spillet. Startreplikken bør helst være nedskrevet.

Her er noen råd om arbeid med rollespill:

- Før spillet starter, er det nyttig å diskutere handlingen i grove trekk.
- Bli enige om hvilke egenskaper hver person skal ha. Finn gjerne på noen enkle bevegelser og uttrykk som skal være typiske for en eller flere av personene, f.eks. en spesiell måte å klø seg i øret på eller snakke på. (Overdriv ikke!)
- Døde gjenstander, f.eks. en bamse i barnevaktrollespillet, kan gjerne overraske med noen få replikker.
- Enkle kostymer og markeringer, som f.eks. et spesielt hodeplagg, en bandasje, et lite møbel eller et redskap, kan gjøre det lettere både for skuespillerne og tilhørerne.
- Dersom det er nødvendig å forklare noe for tilhørerne før rollespillet settes i gang, må dette gjøres kortfattet. Unngå helst fortellerrollen.
- Avtal sluttreplikk før dere starter. Husk at det er bedre at rollespillet blir for kort enn for langt!

Slik kan dere arbeide:

- Fordel rollene.
- Når du har fått tildelt en rolle, må du vite så mye som mulig om den personen du skal framstille.
- Dine medspillere må også vite noe om «deg», og du må kjenne de personene de skal spille. Derfor må du sørge for å bli skikkelig kjent med personene i spillet.
- Alle skuespillerne leser stille gjennom innlevelsespørsmålene i rammen nedenfor og bestemmer seg for svar på spørsmålene. Etterpå intervjuer skuespillerne hverandre.
- Diskuter svarene.

Innlevelsespørsmål

Hva heter du?
Hvor gammel er du?
Hvor mange søsken har du?
Hvordan ser du ut?
Hvor bor du?
Hvordan er du kledd nå?
Hvilket arbeid har du?

Hvilke fritidsinteresser har du?
Hvilke framtidsdrømmer har du?
Hva tror du andre mener om deg?
Hva ville du forandre på i livet ditt?
Hva har du gjort tidligere i dag?

Finn på flere lignende spørsmål selv.

Bruk fantasien, sett i gang. Her er noen forslag til emner:

Betale hjemme

«Broren min er ferdig utdannet baker og tjener godt. Likevel kan han ikke tenke seg å betale for kost og hybel hjemme. Det kaller jeg å utnytte sine foreldre,» sier Magne. Torill er ikke enig: «En fra eller til i kosten betyr så lite,» sier hun. «Dessuten står jo rommet hans ledig likevel. Han har bruk for pengene sine til motorsykkelen og reiser,» legger hun til.

Fortsett rollespillet.

Lekser

«Det er galt at lærerne skal tvinge oss til å gjøre lekser heime. Når vi er ferdige med en strevsom skoledag, burde vi ha fri likeens som andre som forlater arbeidsplassen sin,» sier Mona. «Vi går jo på skolen for å lære mest mulig. Da er det også helt nødvendig at vi må arbeide videre med stoffet heime,» hevder Jon.

Fortsett rollespillet.

Barnevakten

Foreldrene til lille Odd Vilter (5 år) er invitert til bestefars 60-årsdag. Ulf (14 år) skal være barnevakt for Odd den kvelden. Start rollespillet når foreldrene tar avskjed med Odd og Ulf. I senga til Odd ligger også den store bamsen Rabiat. (Han kan også overraske med en replikk eller to.) Hva skjer?

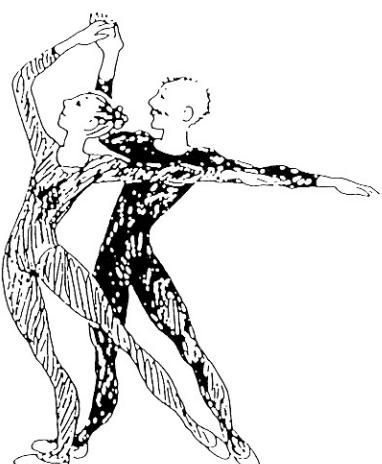
Søker jobb i A/S Matsentret

Arbeidsvillig ungdom

får sommerjobb i varehuset. Personlig fremmøte. Spør etter butikksjef M. Hagen, A/S Matsentret, Gladgata 13, 1234 Gladby.

Du er interessert i denne jobben. Møt frem hos Hagen (en klassekamerat eller læreren spiller Hagens rolle), og meld deg som interessert søker til jobben. Tre-fire andre elever i klassen som også gjerne vil ha jobben, spiller samme «søkerrollen» i tur og orden. Rollespillerne må ikke høre på søkerne som kommer foran dem selv.

Klassen avgjør til slutt hvem av søkerne som skal ansettes. Avgjørelsen må grunngis.

Mobbing

Klasseforstanderen har fått rapport fra inspirerende lærer om at Martin er blitt slått og mobbet av Christian i skolegården. Silje og Camilla så det som skjedde, og de sier at Christian "ikke tok særlig hardt i Martin". De fire elevene får nå forklare seg etter tur. Hva sier elevene, hva sier klasseforstanderen?

Lær fremmedord av sporten

- A. Skriv fremmedordene i dette fotballreferatet på linjene til høyre. Samtal om hva ordene betyr.
- B. Velg ut 10 av fremmedordene. Bruk dem i setninger som ikke har noe med sport å gjøre. Skriv på eget ark.
1. I semi-finalen i junior-cupen _____
 2. møttes i går «Syklon» og «Orkan» _____
 3. på Atlet stadion. Tribunene var _____
 4. fullsatte, og publikum sparte _____
 5. verken på applausen eller mis- _____
 6. hagsytringene under kampen. _____
 7. Det var tydelig at «Syklon» _____
 8. ønsket å ta revansj etter tapet _____
 9. for «Orkan» i forrige sesong. _____
 10. Det reserve-spekkede «Orkan» åpnet _____
 11. defensivt, og den ellers så ru- _____
 12. tinerte keeperen, Odd Moe, måtte _____
 13. i kampens start-fase gi en retur _____
 14. som den aggressive «Syklon»- _____
 15. strategen, Lars Lien, satte _____
 16. kontant i mål. _____
 17. «Orkan» reduserte like etter _____
 18. da den aktive «Orkan»-veteranen, _____
 19. Stein Strand, elegant ut-manøv- _____
 20. rerte et passivt «Syklon»-forsvar. _____
 21. «Syklon»s Arne Ås imponerte _____
 22. med en rekke solo-angrep i annen _____
 23. omgang, og Odd Moe i «Orkan»- _____
 24. goalen måtte kapitulere to ganger _____
 25. for velplasserte skudd fra Ås. _____
 26. «Syklon»s finale-plass var der- _____
 27. med et faktum, og laget vil _____
 28. stille opp som favoritt når _____
 29. det om en uke skal kjempe mot «Hero»- _____
 30. om cup-pokalen. _____

Arbeid med tegneserier står sentralt i L97

Tema: Tegneserier

TI FORSLAG TIL ARBEIDSOPPGAVER MED UTEKSTEDE TEGNESERIER

Skriftlige og muntlige aktiviteter som tar utgangspunkt i bilde/en tegning eller en billedserie/tegneserie, har vist seg å ha appell til elevene på de fleste klassetrinn. Et godt bilde eller en god tegning har sitt spesielle budskap til hver av oss. Dermed er et slikt læremiddel langt på vei selvdifferensierende.

Dagens barn og unge er meget godt kjent med og interessert i tegneserier. Dette kan utnyttes på flere måter i morsmålsopplæringen. De korte tegneseriene uten tekst er et brukbart utgangspunkt når emnet bildelesing står på programmet.

En tegning er vanligvis bygd opp på en enkel måte med få komponenter. Distraherende detaljer fins som regel ikke. Dette gjør at tegningen er enklere å «lese» enn bildet (fotografiet). Og en tegneserie som forteller en historie, får elevene jevnt over mer ut av enn et enkeltstående bilde.

Tegneserien kan selvsagt utnyttes på mange forskjellige måter i undervisningen. Her er noen forslag:

1. Skriv tekst til en tegneserie.

Velg mellom disse oppgavene:

- Skriv en sammenhengende tekst for hele serien.
- Skriv tekst til hvert enkelt bilde.
- Skriv tekst i pratebobler.

Denne øvingen kan blant annet brukes som innfallsport til emnet direkte/indirekte tale. I de tekstene elevene lager fins det sikkert eksempler på både direkte og indirekte tale. Vanligvis kommer det direkte tale i prateboblene. (Rekkefølgen av replikkene går fram av den plasseringen prateboblene har fått på tegningen. Den første replikken er plassert i boblen som står øverst på tegningen osv.)

2. Rydd opp i

- omkastede bilder
- omkastede tekster

3. Dramatiser en tegneserie

Arbeidet kan presenteres som skuespill eller hørespill.

Elevene bør oppmuntres til å innarbeide mest mulig av handlingen i replikkene. Det er for lett fint å la fortelleren få hovedrollen.

Elevene bør få øving i spontandramatisering og skriving av manuskript. I begge tilfeller må høy og tydelig tale kreves når det dramatiske arbeidet skal framføres.

4. Vi mimer en tegneserie

Elevene får se en samling på for eksempel ti korte tegneserier - enten opptrykt på et ark eller på overheadtransparent, slide eller stor plakat.

En eller flere elever mimer innholdet i en av seriene for resten av klassen, som skal gjette hvilken serie som blir mimet. (Husk: Aktørene må få mime ferdig før tilskuerne slipper til med sine forslag).

5. Lag spørsmål til tegneserien (oppgi et minimumstall)

Elevene bør oppmuntres til å lage «hvorfor- og hvordan-spørsmål» framfor «hvem- hva- og hvor-spørsmål».

Spørsmålene kan brukes til «spørrestafett» i klassen: En elev starter spørringen. De som skal svare, rekker opp handa. Lærerens oppgave blir å trekke passive elever inn i stafetten.

6- Lag spørsmål til en del oppgitte svar.

7. Fortsett en tegneserie - skriv og/eller tegn

Elevene må her begrense seg. Fortsettelsen bør ikke være lengre enn den tegneserien som var utgangspunktet.

8. Lag en tegneserie selv

- ut fra en vits
- ut fra en fortelling eller en situasjon
- fritt

9. Hva er karakteristisk for tegneserien X? Sammenlikn med tegneserien Y.

10. «Tegneserienes ti på topp».

Begrunn oppsettet ditt.

Det er viktig at de tegneseriene som blir valgt som arbeidsgrunnlag, har et lettfattelig og entydig innhold.

Flere av forslagene her egner seg også som gruppearbeid.

Tegninger som igangsettere for skriving

A Oppgaver til tegneserien (på side 21)

Skriv en eller flere av disse oppgavene:

- 1 Tenk deg at du er en av personene i tegneserien. Skriv ei fortelling i jeg-form (1. person). Få med syns-, hørsels-, lukte- og følelsesinntrykk.

(Lærermål: 1. person, sanseinntrykk)

- 2 Skriv ei fortelling der du ikke begynner med det første bildet.

Fortellinga skal skrives i 3. person. Lag overskrift.

(Lærermål: In media res, 3. person)

- 3 Skriv en avisnotis om denne trafikkulykken. Få med en uttalelse fra politiet om hvordan ungdom bør oppføre seg i trafikken. Bruk både direkte- og indirekte tale i denne uttalelsen. Lag overskrift.

(Lærermål: Direkte- og indirekte tale.)

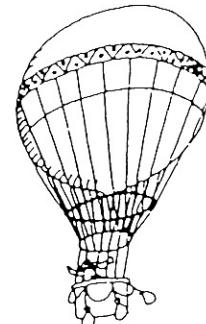
- 4 Lag tekster til alle seks bildene i tegneserien. Mer enn halvparten av tekstene skal skrives i presens.

(Lærermål: Skriv i presens)

B Oppgaver til tegninga (på side 14)

Skriv en eller flere av disse oppgavene:

- 1 Tenk deg at du sitter ved vinduet og ser utover Lillevik.

Skriv ei skildring. Bruk mange adjektiv, men bruk aldri et adjektiv mer enn en gang. Lag overskrift.

(Lærermål: Variert adjektivbruk)

- 2 Du er en av personene som du ser på tegninga. Skriv ei fortelling i 1. person (jeg-form) som foregår i Lillevik og omegn. Fortellinga skal ha en kort begynnelse, en fyldig hoveddel og en kort slutt, som bør være overraskende.

(Lærermål: Oppbygning av forløpsfortelling)

- 3 Lag et tenkt intervju med ordføreren i Lillevik der du blant annet spør om kommunen og livet som unge og eldre lever i Lillevik.

Skriv en kort innledning og avslutning på intervjuet. Bruk både direkte- og indirekte tale i intervjuet. Lag overskrift.

(Lærermål: Oppbygning av intervju, direkte- og indirekte tale.)

- 4 Skriv en sang på en enkel melodi til Lillevik. Bruk enderim.

(Lærermål: Oppbygning av vers med enderim.)

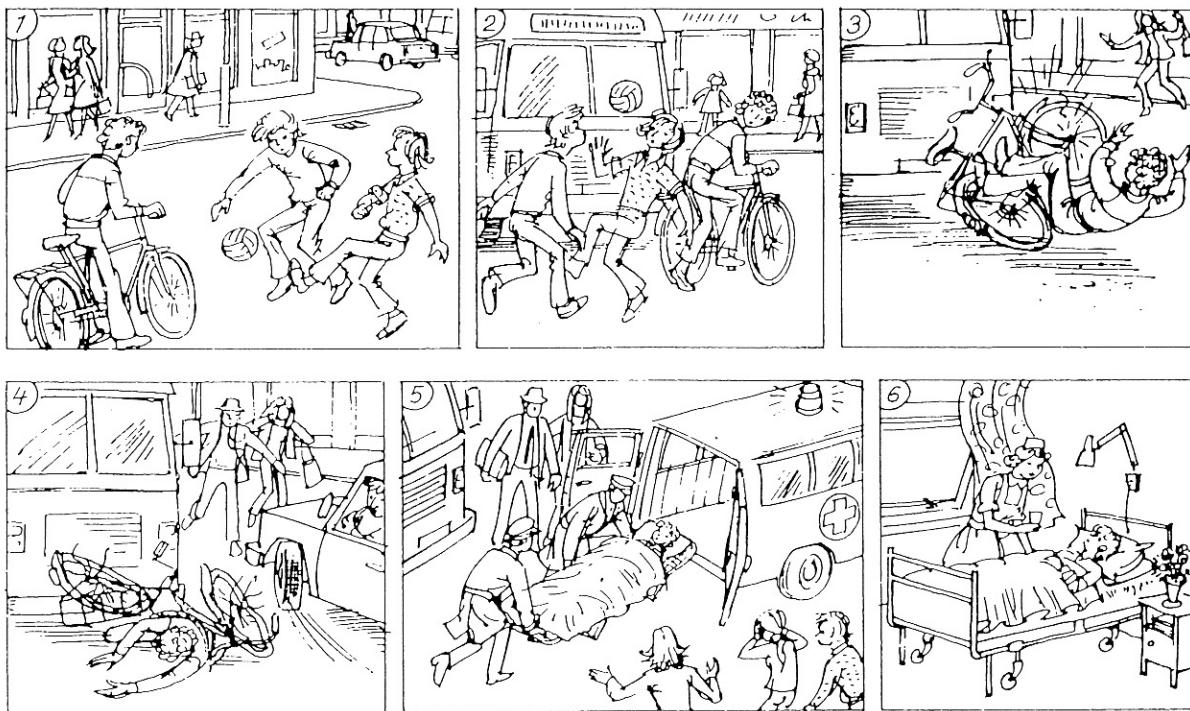

C Lag tegninger og tegneserier

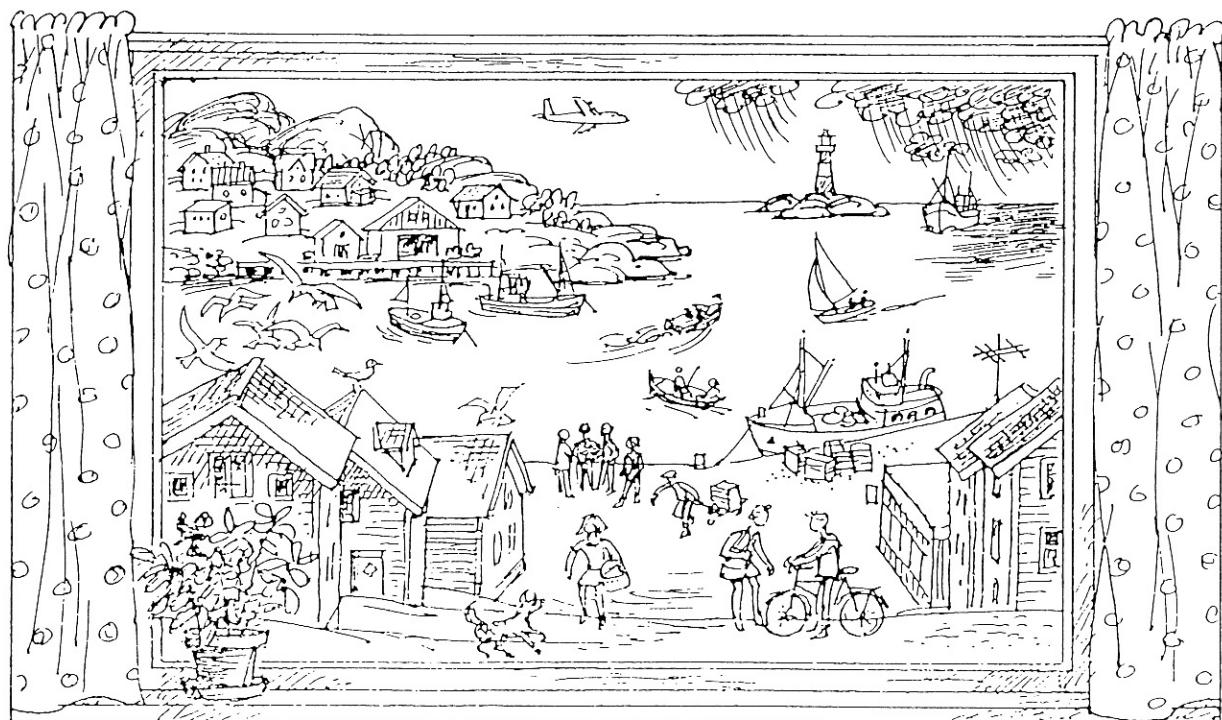
Skriv oppgaver som medelevene skal løse. Skriv lærermål til alle oppgavene.

Tegninger som igangsettere for skriving

A Tegneserie

B Tegning

Norsk kryss 4 – 2002

Hovudemne: Synonym, framord m.m.

Nynorsk

Vassrett:

- 1 Vond lukt
- 6 Lokkematen
- 11 Talord
- 12 Stans, kvile
- 13 Motsett av *søt* (omvendt)
- 14 Tjukt, stift papir
- 15 Presens (notid) av å *telje*
- 16 Driftige, tiltaksame
- 19 Motsett av *ikkje noko*
- 20 Husdyr (omvendt)
- 22 Tidspunkt
- 24 Dempe, stagge
- 25 Mjølkesentralen
- 27 Presens av å *ete*
- 29 Blankt, lyst, skyfritt
- 30 Motsett av *fattige*
- 31 Motsett av *varmt*
- 33 Hisse opp, krangle
- 35 Bok som innehold ei lang forteljing
- 38 Forkorting av *elektrisitet*
- 39 Motsett av *kvelden*
- 45Fleksnes
- 46 Song
- 48 Motsett av *spøk*
- 50 Føda, næringa
- 51 Husdyret
- 53 Motsett av *falsk* (omvendt)
- 56 Vegtråkk i skogen (omvendt)
- 57 Sjukekost
- 58 Gi råd
- 59 Ho finst i munnen

Loddrett:

- 1 Elektrisitet
- 2 Motsett av *tynn*
- 3 Himmelretning
- 4 Vakker (omvendt)
- 5 Substantiv til å *krevje*
- 6 Matlyst
- 7 Svelg, sluk, opning
- 8 Bergtopp
- 9 Hovdyr
- 10 Det finst på campingplassen
- 17 Førebileta (fremmendord)
- 18 Bokhylle (omvendt)
- 19 Morosam
- 21 Verktøyet (finst på sløyden)
- 23 Merke etter sår
- 26 Gjenlyd
- 27 Motbydelege
- 28 Bråk, leven
- 32 Motsett av *god* (omvendt)
- 33 Ein som går på skole
- 34 Varmen, brannen
- 36 Motsett av *kald* (omvendt)
- 40 Omrent, cirka (to ord)
- 41 Berghole
- 42 Komiteen, utvalet
- 43 19
- 44 Lagar brød og kaker
- 47 Trussamfunnet
- 49 Leivning, det som blir att
- 52 Måler vi med klokka
- 53 Framfor hankjønnsord
- 54 Som 27 vassrett

51 vassrett

Bruk dei store trykkbokstavane (VERSALANE) når du løyer kryssord:

A B C D E F G H I J K L M N
O P Q R S T U V W X Y Z Æ Ø Å

Ordbøker gir god hjelp når du skal løye kryssord.

Norskryss 4 – 2002

Nynorsk

Hovudemne: Synonym, framord m.m.

Loysinga sender du til NORSK-NYTT v/Jon Hildrum,
postboks 399, 7801 NAMSOS innan 17. januar 2003.
Du deltek da i loddrekninga om ungdomsbøker.

Også denne oppgåva
må vere fylt ut
dersom du skal vere
med i trekninga om
ungdomsbøker.

Skriv ned namna på
forfattarane som har
skrivi om desse personane
(Du kan velge mellom
forfattarnamna i ramma
nederst på arket.)

1. Kristin Lavransdatter

.....
2. Pelle og Proffen

.....
3. Gulliver

.....
4. Terje Vigen

.....
5. Charlie, Willy Wonka

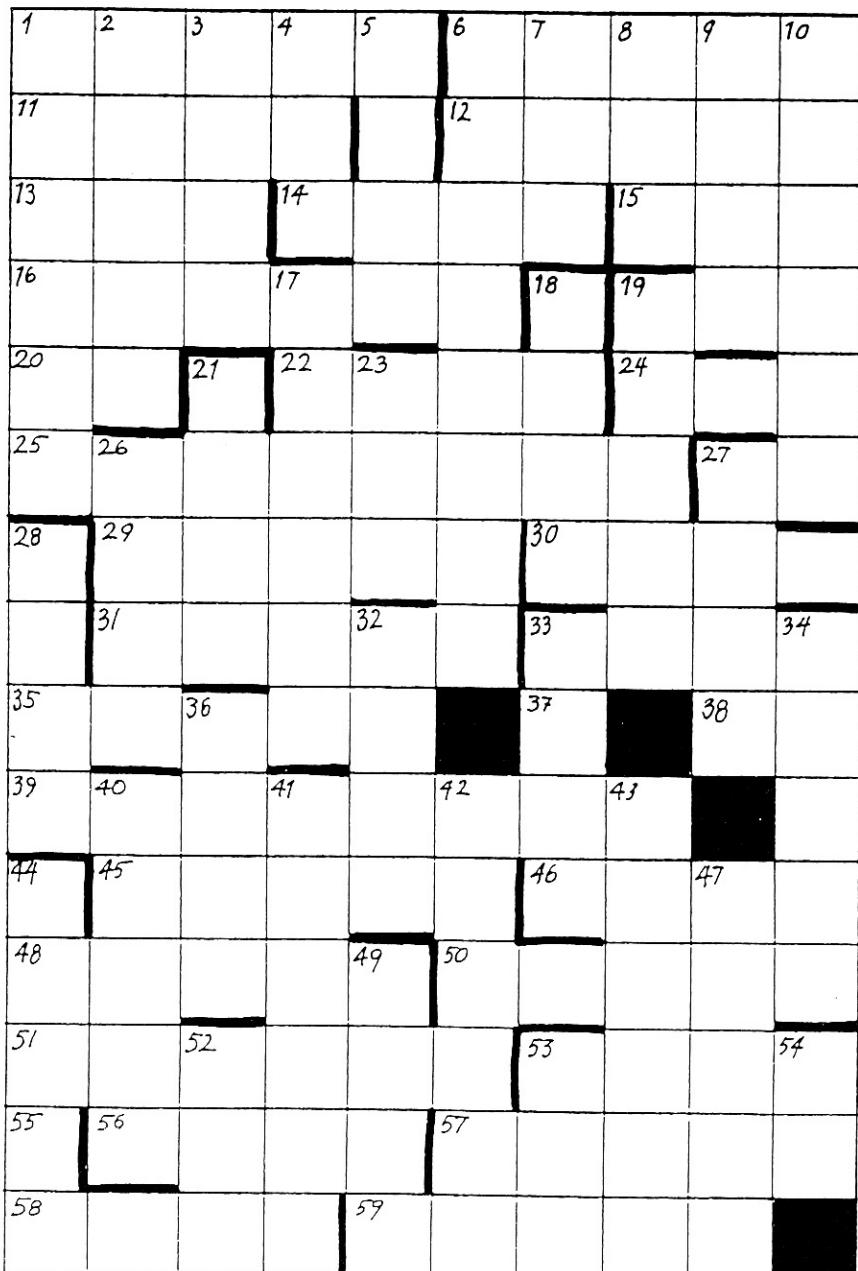
.....
6. August, Mack, Isak Sellenrå

.....
7. Jordmor-Matja

.....
8. Emil i Lønneberget

**Jonathan Swift,
Henrik Ibsen, Knut
Hamsun, Roald Dahl,
Astrid Lindgren, Sigrid
Undset, Ingvar
Ambjørnsen, Alf
Prøysen**

51 vassrett

Var oppgåvene lette å løyse?

Namn:

Klasse:

Skole:

Adresse:

Norskryss 4 – 2002

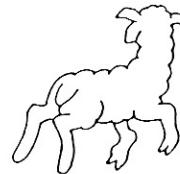
Bokmål

Hovedemne: Forfattere

Kryssord A

VANNRETT:

- 1 By midt i Norge
- 7 Trykksak med mange sider
- 9 Lang fortelling (sjanger)
- 10 Norsk forfatter (1890–1960), skrev bl.a. romanen «Veien til verdens ende»
- 11 Fantastisk fortelling (sjanger)
- 14 Bunt
- 16 Første gangs opptreden (fremmedord)
- 17 Stasjon på Bergensbanen
(postnr. 3550)
- 18 Aksjelag (fork.)
- 19 Alfabetnaboer
- 20 Antonym til slokke
- 22 Tidsmålere
- 24 Slem (omvendt)
- 25 Antonym til praksis
- 27 Guttenavn
- 29 Hovedpersonen (guttenavn) i «En glad gutt» av Bjørnstjerne Bjørnson
- 32 Kamertonen
- 33 Alfabetnaboer
- 36 Ordne senger
- 37 Politisk parti (fork.)
- 38 Jentenavn
- 39 Månefase
- 40 Rundkast (turnuttrykk)
- 41 Husdyr (omvendt)
- 42 Lyd som nesten ikke høres

2 loddrett
i kryss A

LODDRETT:

- 1 Kort fortelling (sjanger)
- 2 Ungt dyr
- 3 Hånd- eller maskinskrevet tekst til en bok (fremmedord)
- 4 Kjemisk tegn for tinn
- 5 Par
- 6 Antonym til gleder
- 7 «Rosa» og «.....», (romaner av Knut Hamsun)
- 8 ... Bull, norsk fiolinist (1810–1880)
- 9 Sjef for en avis
- 10 Lite hus
- 12 Vassdrag i Spania
- 13 To like konsonanter
- 15 Aukrust, norsk forfatter, har bl.a. skrevet «Bror min»
- 21 Nekting
- 23 Dansk salmedikter: Thomas ... (1634–1703), er kalt påskens dikter
- 26 Nesten rund figur
- 28 Synonym til grådig, begjærlig
- 30 Tidsenhet (engelsk)
- 31 Norsk forfatter (1876–1939), har bl.a. skrevet om Juvikfolket
- 32 Noas ...
- 34 Synonym til vende
- 35 Prøve (fremmedord)

Kryssord B

Synonymer og antonymer

Vannrett:

1. Bamsen
6. Synonym til *retning*
8. Antonym til *tunge*
12. Antonym til *inn*
13. Antonym til *dumme*
14. Terg!
15. Jentenavn
16. Synonym til *betrakte*
17. Antonym til *lett*
20. Synonym til *bra, flott*
21. Tyggeredskapene
22. Antonym til *finne*

Loddrett:

1. Teaterforestilling med dans og musikk
2. Legg på!
3. Synonym til *tidstabellen*
4. Forkorting for *nummer*
5. Antonym til *dagene*
7. Antonym til *blid*
9. Synonym til *flamme* (omv.)
10. Synonym til *tykk, fyldig*
11. To like vokaler

16. Synonym til *arg*

18. Fisk
19. Synonym til *pusse, skrubbe*
20. Synonym til *krøtter*

Norsk kryss 4 – 2002

Hovedemne: Forfattere

Når du har løst kryssordet, sender du løsningen til NORSK-NYTT v/Jon Hildrum, postboks 399, 7801 NAMSOS innen 17. januar 2003.
Du deltar da i loddtrekning om ungdomsbøker.

Også oppgavene nedenfor må være rett utfylt om du skal være med i trekningen om bokpremier.

Hvilke forfattere har skrevet om disse personene:

1. Sofie ("Sofies verden")?

.....

2. Politimester Bastian?

.....

3. Peer Gynt?

.....

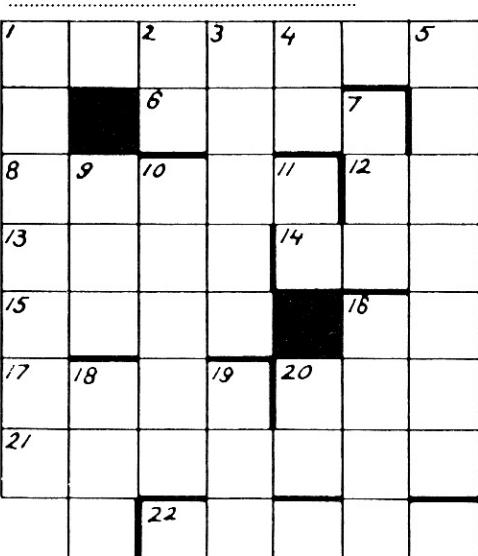
4. Elling?

.....

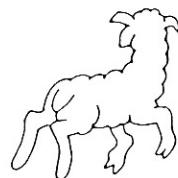
5. Synnøve Solbakken?

.....

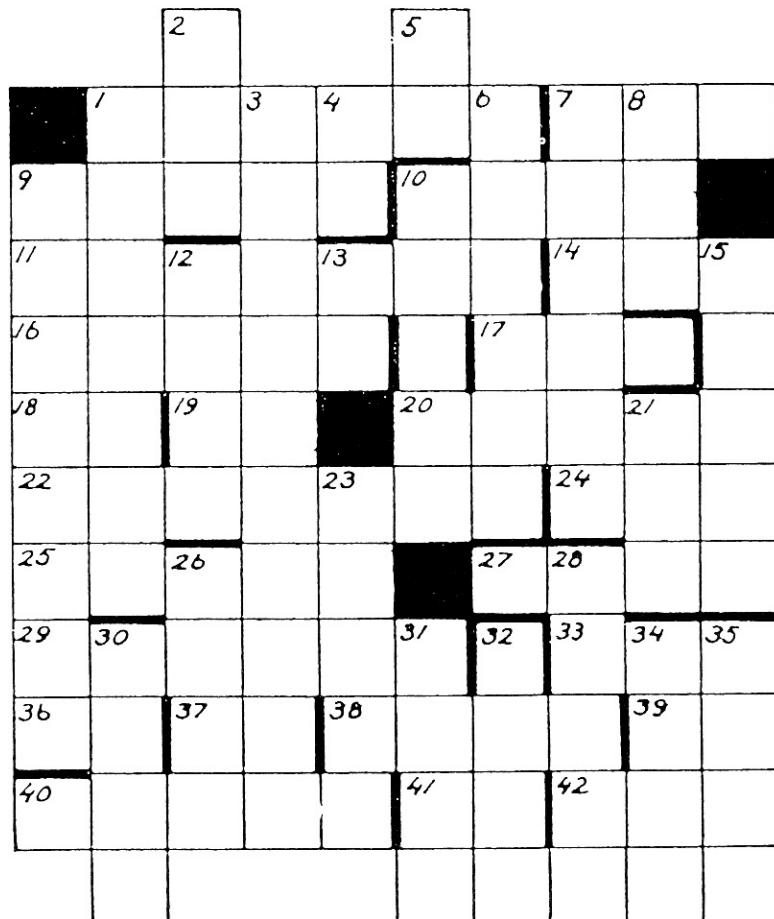
6. Harry Potter?

Bokmål

2 loddrett
i kryss A

Var oppgavene lette å løse? _____

Kryssord B

Emne: Synonymer og antonymer

Navn: _____

Skole: _____

Klasse: _____

Adresse: _____

Tentamen i norsk hovedmål

Bokmål

Til eleven: Du skal skrive EN av oppgavene.
Skriv nummer og overskrift på oppgaven din.

LANGSVAROPPGÅVER

1 JULEKLIPPEDIKTET

Ordet jul er koblet til mange aktiviteter. Det kan du se når du studerer juleklippediktet. Hvilke tanker gir juleklippediktet deg? Skriv om det. Velg selv en høvelig sjanger og lag ei fengende overskrift.

2 FORELDRE

Idealforeldre - fins de?

En gruppe elever svarte på spørsmålet: Idealforeldre - fins de? Her er noen av svarene:

- Foreldre må ikke gjøre forskjell på barna sine.
- De må godta at vi er annerledes enn de var da de var unge.
- De må godta klærne våre, frisyren vår og vennene våre.
- De må slå seg til ro med det vi ønsker å fortelle dem. De må ikke kreve å få vite "alt". En fastsatt tid når vi skal være inne, bør vi ha.
- Idealforeldrene bør være kamerater med barna sine, men ikke for mye.
- Foreldrene må ha det godt sammen dersom de skal være idealforeldre.
- Hjemmet bør være et forum for demokrati.
- Foreldrene skal respektere meningene våre selv om de er uenige med oss.
- I stedet for å mase og skjenne bør idealforeldrene ta seg tid til å drøfte problemerne med barna.
- Idealforeldrene skal også ha sine feil. Dersom de unge var idealbarn, ville det ha vært mange idealforeldre også.

Foreldre er naturlig nok sentrale personer, særlig i barn og unge menneskers liv. Alle har derfor meninger om foreldre.

Skriv en tekst om foreldre. Du kan forme teksten som et foredrag, ei fortelling, et hørespill, et kåseri, et brev, et essay - eller du kan velge en annen sjanger. Lag ei overskrift der ordet foreldre er med.

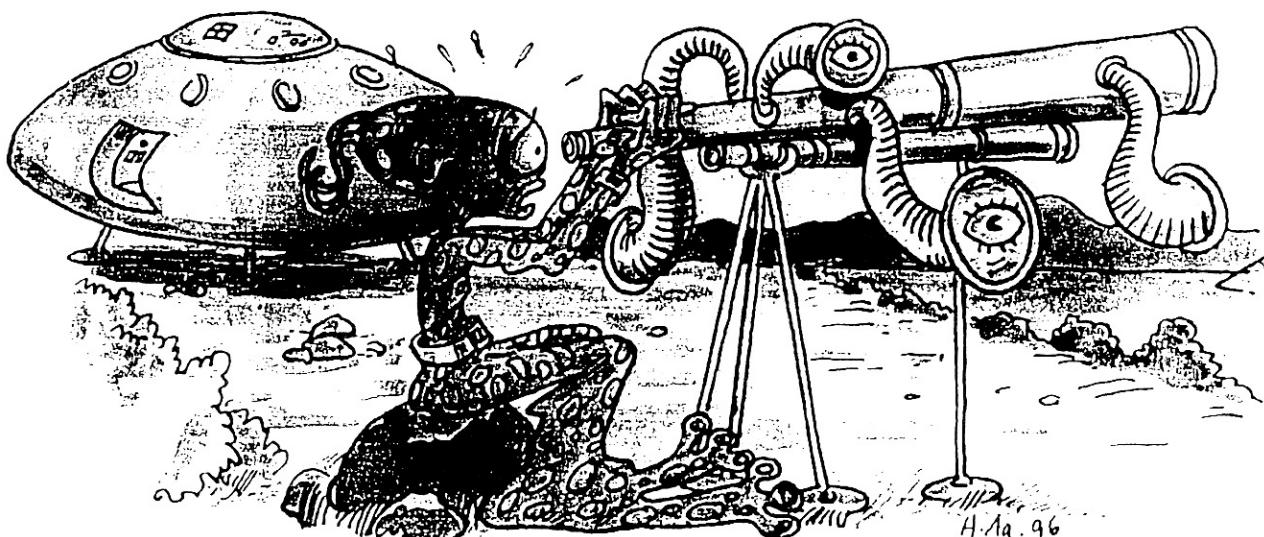
3 RAPPORT FRA JORDA

(--)

En dag lander et romskip på jorda. En marsboer stiger ut. Han ser seg forundret omkring. Så begynner han å rigge opp de svære kikkertene sine, som en automatisk arm løfter ut av romskipet. Gjennom dem kan han se ut over hele jorda. Han kan få skarpe nærbilder av ting som skjer tusenvis av mil borte. Han ser og han ser. I timevis står han bøyd bak sine instrumenter. Innimellom reiser han seg, gnir seg i øynene, rister på hodet. Det er som om han ikke riktig tror det de sterke linsene forteller ham.

Om kvelden går han igjen inn i romskipet. Fra sin fjernskriver sender han denne rapporten tilbake til Mars: (--)

Utdrag fra en tekst av Inge Eidsvåg

Skriv rapporten som marsboeren sender hjem.

Overskrift: Rapport fra jorda

4 ETTERLYSNING

Gutt i 18-årsalderen
Ca. 1,70 høy, mørkt hår,
rød jakke og svarte bukser.
På tur med bil fra Lilleby
til Blåvik siste helga i mai.
Ønsker å komme i kontakt
med vedkommende.
Dersom noen vet hvem gutten
er, kontakt meg.
Avisa har min adresse.

Bill. mrk. 35992

Hva er grunnen til at denne annonsen er satt inn i avis?

Hva tror du har skjedd?

Skriv en fortelling eller en kriminalhistorie om dette.
Velg overskrift selv.

5 DRØMMEDAG

En hel dag får du gjøre akkurat det som du har mest lyst til, samme hva det koster. Fortell hva du vil gjøre. Få med så varierte sansuttrykk som mulig når du skriver. Overskrift: **Drømmedag**

6 BRÅTT BLÅSTE DET OPP

Når du studerer tegninga nedenfor, ser du for deg ei hel historie. Skriv denne historia.

Lag selv overskrift.

7 SYSKENRINGEN

Les diktet nedenfor. Hvilke bilder og tanker gir diktet deg? Skriv om det. Velg selv sjanger og lag overskrift.

Syskenringen

Ei natt då eg låg og drøynde,
drøynde eg om eit band.
Eit band som gjekk over alle
grenser, og alle land.

Ein drøymer så mangt. Men undren
vart eg vel då eg fekk sjå
at dette eg trudde var eit band
tok til å livna - og gå.

Då såg eg tusentals hender
hekta i hop til eit band
som gjekk over alle grenser
og gjekk gjennom alle land.

Det var både ung og gammal,
det var småborn med far og mor.
Dei laga så sterkt ein syskenring
som rakk kring den heile jord.

Jan-Magnus Brubel

Dikt – hulter til bulter

Jakob Sande
PAKTA

og trutt me kvarandre i hendene heldt,
og vonfullt om framtida tala.

Der sat me og høyrd kor fuglane song,
og kjende kor vårvinden svala,

Me møttest i skogen så mang ein gong
når sola mot vest hadde dala

så no er ho gift sør med Kinsarvik
i sømleg tukt og ære.

Ja, dette var tanken, men åra har gått,
og dei gav oss anna å lære,

for det å bli rik gjekk så sorgjeleg trått
og ho fall i freistinger svære,

Me lova å elska kvarandre så varmt
frå no og til livsens ende.

Me gjekk innfor presten og las båe to
den gongen me fyrst vart kjende.

Ho heitte så mykje som Veslemor, ho,
og var vel den yngste kan hende.

og eg reisa ut og bli stor og rik
til dess ho vart giftande jente,

og så koma heim som ein velvørd mann
og henne til herlegdom hente.

Der svor me ei høgtidsam pakt som var slik
at ho skulle trufast meg vente,

Dette diktet er på fire vers. Kvart vers er delt i fire delar.

1. Set delane slik at det blir samanheng i verset.
Dei fire versa står ikkje i rett rekjkjefølgje her.
2. Set versa i rett rekjkjefølgje.

ORDJAKT

Nynorsk

Ordbingo

Fyll ut så mange ruter som råd.

Kvart ord skal byrje med «nøkkelbokstaven» slik som døma viser.

Du får *eitt* poeng for kvart ord.

Ved å byte ut «nøkkelordet» i skjemaet, kan du lage nye oppgåver.

Framlegg til nye nøkkelord: POLIS, KUNÅD

Nøkkel-ord	Yrke	Idrettsgrein	Matrett	Klesplagg	Dyr	Blome
M		maraton	moltekrem		mus	
A						
R						
T						
E						

Nøkkel-ord	By	Grønsak	Reiskap	Fugl	Treslag	Land
M	Mandal					
A						
R						
T						
E						

Julekveld

Melodi: «Nå tennes tusen julelys...»

*Da Jesus fødtes i en stall,
lød sang fra englekor –
som jublet, priste Gud med bønn
om evig fred på jord.*

*Den samme bønn ber vi i dag
på julekvelden vår.
Vi vet at mange har det vondt,
at vold og urett rår.*

*Små flyktninger i tusentall
går ensomme på jord.
En sulten bror i fremmed land
spør etter far og mor.*

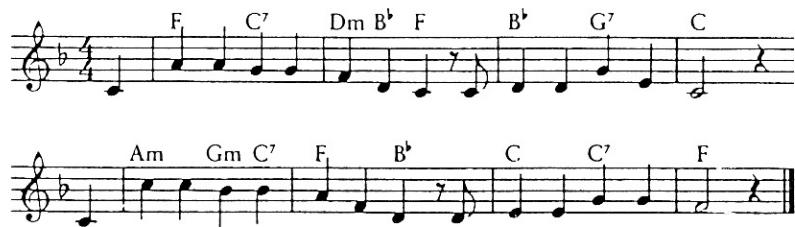
*Et sultent barn i Afrika
det angår oss her nord.
For alle små må få det godt
skal det bli fred på jord.*

*Vår jord har goder til en hver
hvis alle deler likt.
Å dele med en bror i nød,
det er en kristen plikt.*

*Fra kirker ringes julen inn
og varsler julefred
– med bønn til alle Jordens folk:
Vis nestekjærlighet!*

Jon Hildrum
i samarbeid med
skoleelever.

Melodi: Emmy Köhler

Syng og skriv

Velg oppgaver:

1 Sang

Skriv en julesang (et eller flere vers). Finn først en enkel og kjent melodi. Syng sangene i klassen.

2 Fortelling

Skriv ei fortelling som har med jula å gjøre. Tenk deg at fortellinga skal stå i et julehefte for barn. Lag ei overskrift som gjør leseren nysgjerrig og leselysten.

3 Min mening

Skriv et «min mening»-innlegg til lokalavisa om julefeiringa slik du har opplevd feiringa.

4 Annonse/plakat

Du har noe fint å tilby som kan passe som julegave. Lag en plakat eller en annonse for den varen du kan tilby.

5 Dagbok

Skriv ei eller flere dagboksider om ei julefeiring som har satt seg fast i minnet ditt.

6 Opplysninger om de kjente julesangene

I oppslagsverk står det opplysninger om hvordan noen av de kjente julesangene ble til. Det står også stoff om dikterne. Lag en «julesangvegg» i klassen med opplysninger om julesangene.

7. Hvilke kjente julesanger – ?

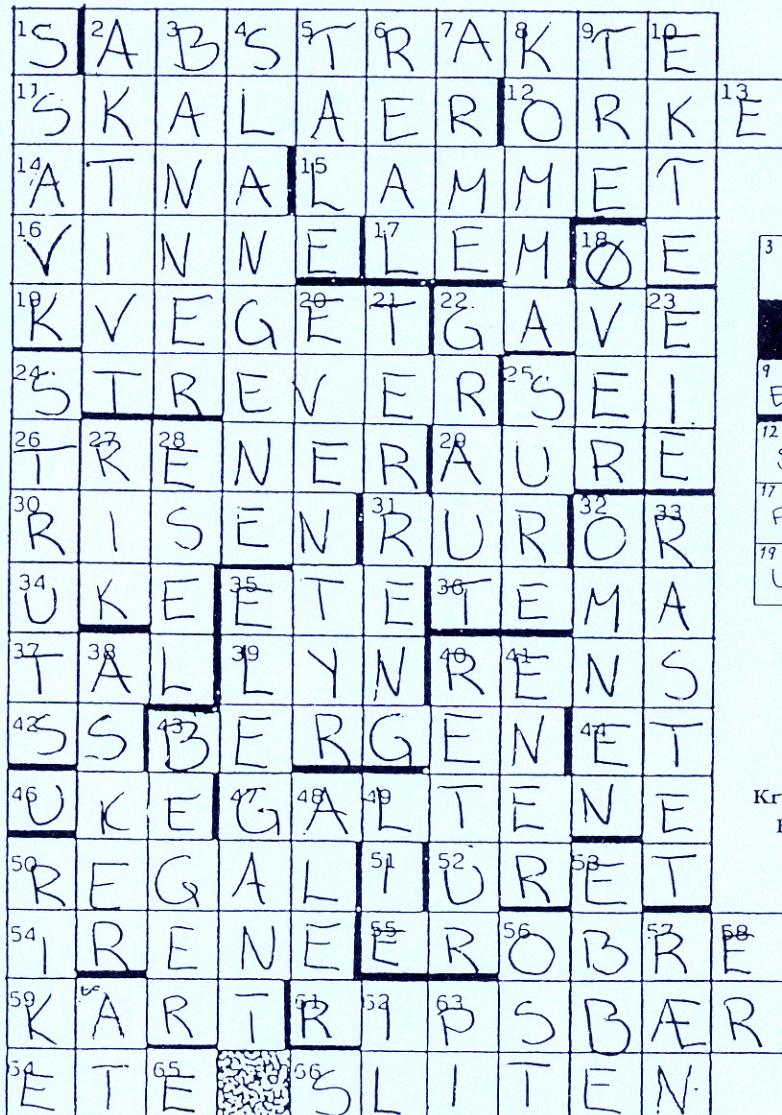
Hvilke kjente julesanger er disse linjene hentet fra?

- a) – Så ingen krok er mørk
- b) – om deg vårt skjønne hjerteblad
- c) – slekt skal følge slekters gang.

Lag lignende oppgaver selv. Sett i gang en julesang-spørrekonkurranse i klassen.

Kryssordløsninger i Norsknytt 3-2002

BOKMÅL

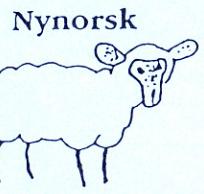
Hva sier månen?

- Vi har alle våre
problemer, sier
månemannen.

Han titter ned i
senga mi og ser
gråteansiktet mitt.

- Du har kjærlig-
hetssorg, og jeg er
full i natt.

12 loddrett
i kryss A

Kryss A		Kryss B		Kryss C	
1	P E R	1	T Y S K L	1	R
2	H U S	2	S K A U T	2	m
3	S E U K E	3	B L A U S	3	A
4	H E L L A S	4	A R J A U S	4	S
5	K	5	J A U S	5	O
6	E N I E S U T R	6	A U S T	6	F
7	H E L L A S	7	R I O	7	D
8	K	8	T	8	O
9	E N I E S U T R	9	S T	9	N
10	S A N D O	10	R I O	10	A
11	D O S T E R	11	S T	11	S
12	S A N D O	12	R I O	12	R
13	D O S T E R	13	S T	13	E
14	S T E R	14	R I O	14	T
15	R S	15	S T	15	E
16	R S	16	R I O	16	T
17	A m p e r	17	S T	17	E
18	T R I O	18	R I O	18	T
19	U N G T N I	19	S T	19	E
20	Q O K S	20	R I O	20	T
21	Q O K S	21	S T	21	E

Kryss B		Kryss C	
1	T Y S K L	1	R
2	A N D	2	m
3	R I O	3	A
4	S T	4	S
5	E	5	A
6	R	6	O
7	I	7	D
8	R	8	O
9	O	9	N
10	R	10	A
11	I	11	S
12	O	12	T
13	R	13	E
14	I	14	S
15	O	15	A
16	T	16	T
17	R	17	E
18	I	18	S
19	O	19	R
20	A	20	O
21	O	21	N
22	U	22	A
23	V	23	S
24	E	24	R
25	Z	25	U
26	Z	26	T
27	S	27	T
28	E	28	E
29	N	29	E
30	D	30	N
31	E	31	A
32	N	32	S
33	E	33	T

Kryss C	
1	R
2	m
3	A
4	S
5	O
6	F
7	B
8	A
9	D
10	S
11	T
12	A
13	N
14	I
15	V
16	E
17	N
18	F
19	E
20	T
21	D
22	R
23	I
24	M
25	U
26	N
27	A
28	S
29	T
30	R
31	A
32	S
33	T

C-blad

Returadresse:
Norsknytt
PB 303
7601 Levanger

Norsknytt

Norsknytt 4 - 2002

Innhold

- 1 Latter mot mobbing
- 2 Kryssordvinnere i Norsknytt 3 - 2002
- 3 Humor - en gudegave til alle
- 4 Logg til refleksjon og kommunikasjon
- 6 Nyttige bøker i arbeidet med skjønnlitteratur
- 7 Spar på store forbokstaver
- 8 Fra lærer til lærer
 - Finn fort fram i ordlista
 - Dramatiser grammatikken
 - Hvilken diktert er jeg?
 - Slå et slag for lyrikk og skriftforming
 - Adjunkt betyr lat. lærer
- 9 Norsk språkhistorie, et kronologisk skjema
- 10 Rydd opp i omkastede limericker
- 11 Arbeidsskjema for bokomtale
- 12 En fengende start gir leselyst
- 13 Å eie hund
- 14 Vi studerer sjangrene avisnotis og leserinnlegg
- 16 Rollespill viser oss flere sider av ei sak
- 18 Lær fremmedord av sporten
- 19 Tema: Tegneserier
- 20 Tegninger som igangsettere
- 22 Norskryss 4 - 2002, nynorsk
- 24 Norskryss 4 - 2002, bokmål
- 26 Tentamen i norsk, langsvær, bokmål
- 30 Dikt - hulter til bulter
- 31 Ordbingo
- 32 Syng og skriv: Julekveld
- 33 Kryssordløsninger i Norsknytt 3 - 2002

Frostgubben på besøk
I natt har frostgubben
besøkt hagen vår.
Strødd rim på plenen og
satt frostsprøyter på
potetgras og ringblomster.

Hadde med hilsen
fra kong Vinter:
- Snart kommer jeg selv.

H.